

CLAUSURA DEL CENTENARI LUL·LIÀ

Acabem l'any, i amb ell s'extingeix la data d'una commemoració literària: la del centenari de la naixença de Ramon Llull. Commemoració llarga per la indefinició de la data: 1233-34-35 ... Això ha afavorit als lul·listes interessats a fer conèixer Llull a tants de catalans d'avui absents de tot allò que ens és propi. També ha afavorit als qui, com nosaltres, hem acceptat el lul·lisme com una posició. En un país on cap figura central no il·lustra el geni autòcton oblidar Llull és desagradablement simptomàtic. Per tal com Llull no solament pot esdevenir una figura central sinó que, al meu entendre, l'és.

Ho he repetit amb freqüència: les grans qualitats i els grans defectes de Llull són, encara avui, les nostres grans qualitats i els nostres grans defectes. Cada català vivent, progressista o reaccionari —artista, sacerdot o soldat— té guardades les proporcions en l'ordre al geni immortal, aquelles mateixes qualitats i aquells mateixos defectes. Amb tanta reducció d'escala com calgui per a amidar-los. Però és difícil d'imaginar-vos Llull a través de la lectura de les seves obres, de fer-vos-el personalment vivent, sense que topem amb un català gegantí, que eleva totes les nostres realitats espirituals i casuals a alçades pirinenques o a projeccions alpines. Seny i Follia, Raó i Lirisme —establiu els paral·lels que cregueu més pertinents— dominen alternativament la figura i l'obra —la Intenció Immortal— de Llull i, a l'ombra de tanta de grandesa, cadascun de nosaltres.

La seva passió d'unitat i de síntesi —que és la nostra—, els seus escorcolls verbals, la seva fúria de coneixença, la seva dolcesa lírica, les seves cobejances i els seus desencisos són manifestacions d'un estat d'esperit autòcton, permanent a través dels segles. Són el drama representat per tots i cadascun dels qui hem estat o som.

Llull no ha tingut la sort, però, que els qui han pres la «posició» lul·liana —que no significa pas l'acceptació d'una doctrina lul·liana— fossin prou en nombre per tal que els estudis lul·lians conquistessin joves voluntats i contribuents generosos. Esparsos, els lul·listes contemporanis realitzen, amb esforços dolorosos, llur tasca lenta i dura. La commemoració del VIIè centenari no ha pas contribuït, com havíem arribat a creure, a establir una Fundació Lul·liana sòlida. Havent restat la Catalunya oficial absent de Llull, el poble n'ha romàs més absent encara. Un monument que els qui estimen Llull creien veure edificat al cor del carrer del Bisbe torna a ésser destinat, ens diuen, a fer marmori un acord de la dictadura!

És agre de consentir-hi, però és així. A Llull, se li nega el monument a l'indret més escaient de la ciutat entre el Palau de la Generalitat i la Catedral, perquè sota l'autonomia no

és la voluntat de Catalunya la que guia els propis destins.

De la commemoració d'aquest centenari, n'haurem obtingut, editorialment, beneficis cars. Amb l'aparició de *Blanquerna* i amb la del *Llibre d'Amic e Amat* en edició popular, els lul·listes han edificat llur petit monument que jo crec indestructible.

En aquest any de clausura advoquem perquè el nom de Llull i el que representa brilli davant les noves generacions amb perdurable claror. El monument de pedra, menys urgent, assenyalarà un dia el pas de Catalunya de «Província» a «Poble».

[«*La Publicitat*», 1-I-1936]